

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Maj.

4 årg. N:o 5.

LJUS I HEMMET.

1882.

“Han kastar ut ett tåg till honom,,

Kristus, de förtappades Frälsare.

Läsare, du har utan tvivel ofta hört talas om Kristus. Kanske har du äfven läst hvad han sagt: "menniskans Son är kommen för att uppsöka och frälsa det som förtappadt var." Men under det du hört eller läst denna sanning, hvad har du tänkt om den och hur har du handlat? Utropade du någonsin då: "jag är den som behöfver denne Frälsaren; Herre, jag tror, hjälp min otro?" Eller tänkte du likgiltigt för dig sjelf: "nåväl, om Kristus dog för syndare, så skall jag nog någon gång bli frälst?" Var detta det sinnelag, med hvilket du mottog denna nyhet, hvilken af alla nyheter är den som mest angår din själs frälsning? Kan det vara möjligt att du så ringa aktar sådana viktiga sanningar, såsom angingo de icke alls ditt eviga väl? Funne vi icke dagligen bevis på människornas likgiltighet, skulle vi med ens påstå, att ingen kan höra om Jesu kärlek till en döende verd utan att försaka allt och hvila vid honom, och med ett botfärdigt och troende sinne utropa som röfvaren på korset: "Herre, tänk på mig, då du kommer i ditt rike."

Men har du någonsin tänkt efter, att innan du *kan* blifva frälst genom Kristus måste du känna, att du *behöfver* att bli frälst? Vi veta att Kristus dog för syndare; men likväl, om syndaren vänder sig bort ifrån honom och säger: "jag har intet begär att blifva frälst" — hur blir det då? Och fortfara de på detta sätt, skola de gå in i evigheten utan att frälsas, fastän Kristus utgöt sitt blod för en syndig verd; de skola gå miste om frälsningen och himmelen, emedan de ej kände något behof af Kristus utan blefvo borta från honom och handlade på samma sätt som de, till hvilka Herren sade: "I viljen ej komma till mig att I måtten få lif."

Om vi skulle försöka att beskrifva en sådan människa, så kunde vi jemföra honom med en som hade fallit i en flod ledande till ett förfärligt vattenfall. I början löper vattnet sakta framåt, och inga tecken synes till den fara, mot hvilken han likväl hastar. Han må taga fatt i någon förbiflytande stock och hålla sig uppe och inbilla sig att han skall uppnå stranden i trots af att vattenfallet fins i närheten.

Men en god vän på stranden tänker helt annat. Han fruktar det värsta och kastar ut ett tåg till honom, uppmanande honom att fatta tag i det, på det han må draga honom i land. "Låt mig vara, det är ingen fara å färde," säger han. "Akta dig, akta dig!" ropar hans vän. "Ingen fara, var ej rädd," invänder åter simmaren. Strömmen har redan fört bort honom. Han har ej sjelf märkt det — men han föres längre och längre ned, medan ropet från hans vän, som löper ned vid sidan af floden, höres allt högre och ifrigare. Simmaren säger: "jag vill försöka ännu en stund, och då, om jag ser det går illa, taga fatt i repet." "Tag fatt, tag fatt nu!" "Endast ett försök till och sedan skall jag." Han försöker, men misslyckas. Nu vänder han sig efter repet, men han kan ej nå det. Strömmen blir allt starkare. Han föres midt uti den och han föres bort med en fart, som ingen kan hejda. Han förtviflar; fallet är nära; han hör dess dån; hans vän står på stranden i utesäglig sorg, men utan förmåga att kunna hjälpa honom; den stackars mannen kastas ned för vattenfallet och förgås! Hvad nytta var väl repet till — *då han ej ville taga fatt i det?*

Vi kunde anföra många personer, hvilkas handlingssätt i det andliga är lika vanvettigt som dennes. Till exempel en ung man, som hade fått en kristlig uppfostran i troende föräldrars hem, lemnade detta och for ut i verlden för att drifva sitt yrke och söka sin lycka. Men på samma gång som han var flitig i det han hade för händer åsidosatte han denna del af den apostoliska förmaningen: "varen brinnande i anden." Han slog bort andliga betraktelser, försummade ordets predikan, bibeln och bönen. Han sällskapade med dåliga kamrater och blef snart känd såsom den gladaste bland dem. Han omfattade fritänkareåsigter och sökte bortresonera bibelns läror. Han deltog i diskussioner, som gingo ut på att rifva ned heliga ting, och om någon varnade honom för att han gick för långt, så endast log han, vid tanken på att vara en kämpe bland sina likar. Men han träffades af lidanden, han blef sjuk och hans sjukdom var till döds.

Nu visade det sig att hans fritänkeri var såsom murkna rör. Hans kamrater kommo honom ej nära för att trösta honom med det hoppet, att det fins intet efter döden. De öfvergåfvö och lemnade honom åt sitt eget

samvete, hvars anklagelser voro förskräckliga. Men då samvetet hotade fans der ingen känsla af nåd, som kunde lindra hans sargade själ. Ingen kunde säga honom mera än han redan viste om Kristi uppenbarelse. Hans moders böner kommo då honom före såsom en dröm. Hvad han hade hört i forna dagar påminte han sig nu. Hvad mera kunde han veta eller önska veta än så? Ack, han egde kunskap, men ingen tro och kärlek! Han viste äfven att han hade föraktat Frälsaren, då han borde lyssnat till hans ömma kärleksord. Han hade bortvisat Guds Ande, då han bort öppna sitt hjerta för hans mottagande. Och nu — nu i sin ångest, vid slutet af sin bana — fann han ej Frälsaren nära sig, utan långt borta. Han dog under utropet: "jag är förlorad!"

Läsare, det tillhör oss ej att lyfta slöjan för det kommande eller döma, men sådana äro de verkliga fakta. Väg dem för dig sjelf. Tänk på dem och fråga: "hvad nytta var det väl för denne man, att Kristus hade dött, *då han ej ville mottaga honom till Frälsare?*" Ack, det skulle endast föröka hans fördömsel!

Men Gud ske lof, genom hans nåd förkastas icke alltid "tåget." Frälsaren blir icke alltid förskjuten. En evangeli förkunnare efterskickades en gång, för att besöka en ung qvinna, som förmodades vara nära döden. Han fann henne vara mycket sjuk, men likväl i stånd till att utan svårighet uttrycka sig. Som han var angelägen att få veta hur det var med henne, började han göra åtskilliga frågor angående hennes lif och ledde sedan samtalet på det andliga och hennes tankar härom. Följden var att hon ansåg sig vara god och icke värre än sina grannar och hon slutade med att säga: "jag tror att Gud skall mottaga mig." "Har du någonsin hört talas om Kristus?" frågade läraren.

"Ja, jag har hört om honom."

"Jag har kommit för att tala med dig om Kristus såsom den, som kom att frälsa det som förtappadt var; men jag finner att du ej anser dig vara förtappad och därför är Kristus af intet värde för dig."

Han lemnade henne, men dessa orden blefvo kvar och hon kunde ej slippa dem. "Kom Kristus för att frälsa förtappade, och menar han att jag är en som han ej kan frälsas?" så frågade hon sig sjelf; och Guds Ande var tillstädes och lärde henne inse hvad hon var.

Predikanten kom igen; men huru annorlunda var hon icke nu till sinnes! "O, min herre, jag är en af de förtappade!" utropade hon. "Nu känner jag i sanning att så är."

"Låt mig då tala med eder om Kristus," sade han. Och den dagen lärde hon att fatta, att "Gud så älskade världen, att han gaf sin ende Son, på det att hvar och en som tror på honom skall icke förgås utan få ett evigt lif." Predikanten besökte henne ofta och för hvarje gång märkte han, att hon tillväxte i tro på sin Frälsare, och en dag sade hon: "jag har funnit honom, som kom att frälsa det som förtappadt var."

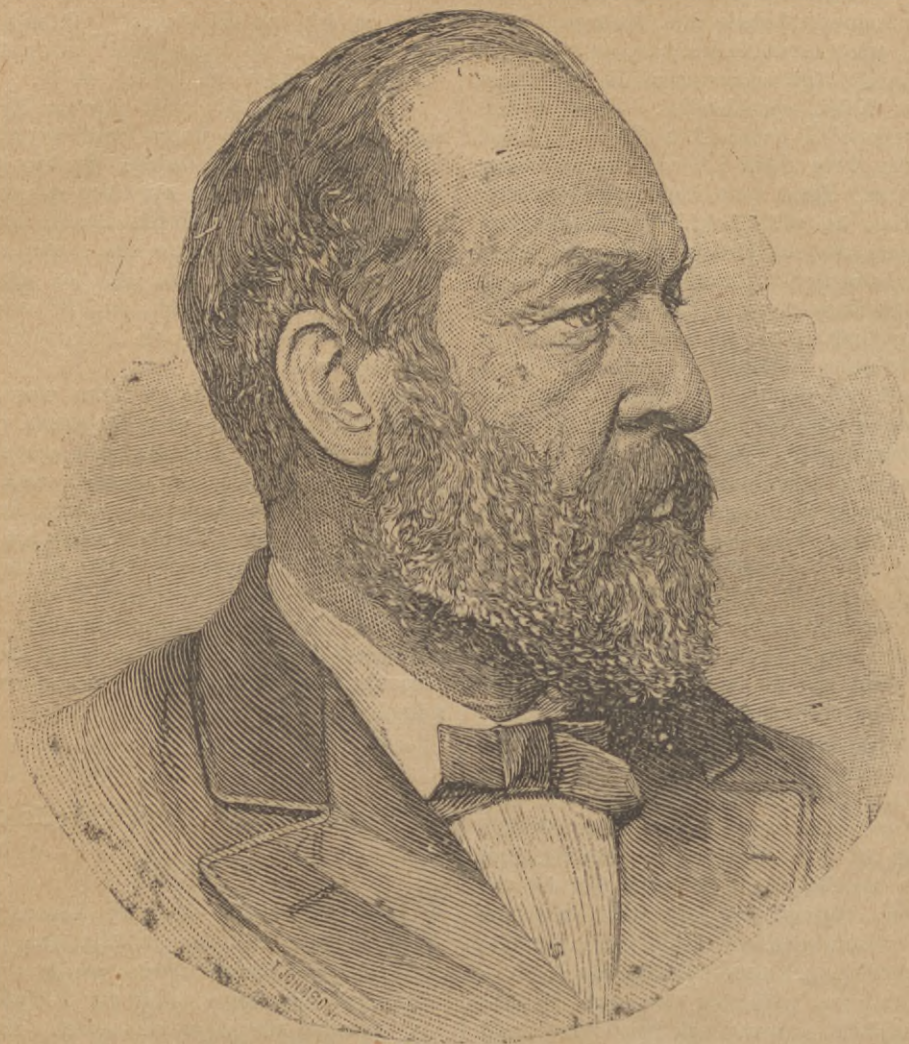
Läsare, ser du icke af huru ringa värde Kristi död skulle ha varit för denna qvinna, om hon icke hade känt sin synd och sitt behof af Kristus? Har du någonsin med allvar tänkt på din nöd såsom en syndare, för hvilken Kristus dog? Vill du försöka att rädda dig sjelf undan djupet som följer på den flod, af hvilken du bortföres eller vill du mottaga Kristus? "Nu är den behagliga tiden, nu är salighetens dag." En annan gång kan det vara för sent, då det heter: "och dörren var stängd."

President James Garfield.

Vid kollegiet.

(Forts.)

Hans kärleksaffär hindrade honom på intet sätt ifrån att fullfölja sina studier. Den gaf honom snarare stadga i det beslut han hade fattat att fullända sina studier vid något universitet. Han beslöt efter mogen öfverläggning att resa till Williams Kollegium, Wilmintown, i Massachusetts, der den berömde d:r Hopkins då var rektor. Något förståndigare val kunde han ej ha gjort. Rektor Hopkins bevisade sig mot honom som en verklig vän och bidrog mycket till att utbilda hans ädla karakter. Han var en jätte i intellektuellt hänseende, och en qvinna till hjertat, och han vann hos sin beryktade lärjunge en hög aktning. Garfields grofva dräkt och vesterns provincialism väckte löje hos de andra studenterna att börja med, men de funno snart att den "stora vestern" hade frambringat en mäktig student, och att den unge kamraten, som

James Garfield.

synbarligen haft mycket litet att göra med skraddare, var klädd i en skinande dräkt af intellektuel styrka och moralisk godhet. I en klass af fyrtio studenter tog han första platsen i studier. Han utmärkte sig äfven som en kraftfull och skicklig författare, en skarp-sinnig tänkare och väldig debattör. Kollegiets medlemmar insågo att de hade fått en begåfvad personlighet ibland sig, och studenterna, med den vanliga öppenhet, som alltid utmärker sådana, voro alltid färdiga att värdera hans många företräden och stora gåfvor. Utom de vanliga ämnena studerade han äfven

tyska språket, och blef så skicklig i det på ett års tid, att han med lätthet kunde uttrycka sig på detta språk. En af hans professorer har yttrat sig om honom, då han var student vid Williams kollegium: "Garfield var såsom student en som kunde när som helst göra intryck på sina lärare genom sin manlighet och sin förträffliga karakter. Falska föreställningar om ära finnas ofta bland studenter, så att de under helgd sf 'kollegii sedvanor' åstadkomma sådant, som en yngling skulle förakta att göra på andra platser. Det fans en mandom och ärlighet hos Garfield,

som gaf honom förmåga att se och göra det som var för hans eget bästa och Kollegiets väl. Hans lif såsom student var rent och ädelt. Han syntes, i följd af sin moraliska och religiösa karakter och sin intellektuella förmåga, gifva stora löften om framgång i verlden. Hans bana, sedan han inträdde i det praktiska lifvet, synes ha fortskridit på samma sätt som här. Han har varit utmärkt för flit i sitt arbete, en klar blick i frågor som rör det allmännas väl, stark öfvertygelse och mannamod. Jag vet om ingen af våra framstående män, som vunnit framgång på ett mera ärligt sätt än han.“

Han graduerades år 1856 med högsta betyg. Hans lärare och rektor i skolan, dr Hopkins, sade om honom sex år senare: "General Garfields bana har varit sådan, att den är väl värd för ynglingen att efterfölja. Ett så hastigt stigande i både det civila och militära lifvet är utan exempel i landet. Han förvärfvade sig sina kunskaper helt och hållet genom sitt eget bemödande och då han hade uppnått den ålder att han lärt inse vigten af kunskap, hängaf han sig åt sina studier med ett begär och ett nöje, som är främmande för dem, hvilka anse studier som ett arbete. Som en man med religion och grundstats fullföljde han med egen drift den kurs, som institutet föreskref. Han var punklig, öppen, manlig, sällskapslik i sätt, förenade hellesamma kroppsöfningar med flit i studier, och på detta sätt åstadkom hvad hvarje läroverk afser att göra med den studerande — han utbildade sig sjelf till en *man*.“

Lärare och rektor för ett kollegium.

Garfield sade nu: "jag har uppnått höjden för min ärelystnad. Jag har mitt diplom från ett österns kollegium och min plats såsom lärare här, och nu skall jag använda alla mina krafter för detta institut.“ Han hade härmed afseende på Hiram, hvartill han hade blifvit kallad såsom professor i de döda språken. Han önskade att göra detta institut till det förnämsta i sitt slag i vestern. Det var förknadt med hans egen församling, hvilken hans föräldrar äfven hade tillhört. Han var tillbjuden en likadan plats på ett annat ställe med dubbelt så stor lön, men han föredrog att bo och verka ibland sitt eget folk. Han blef

snart utsedd till rektor vid skolan, der han några år förut hade tjenstgjort såsom vaktmästare, på den tid han studerade der. Såsom lärare utmärkte han sig för allvar och kraft. Han visade stort deltagande och tillvann sig ynglingarnes tillgifvenhet och ledde och uppmuntrade dem med stor framgång på deras svåra väg till kunskapens ernående. Han förstod sig mycket väl på att på samma gång bestraffa den likgiltige.

En dag, då en af de studerande begick ett stort fel då han skulle låta höra sin lexa i klassen, pekade Garfield med en sarkastisk dragning på munnen bort till en vrå i rummet, der vatten droppat in genom en öppning på väggen: "Se der," sade han leende. Detta var allt hvad han yttrade, men denna tillrättavisning var så skarp, att intet vidare behöfdes för att förmå ynglingen att lära sin lexa bättre till en annan gång. Han var sjelf grundlig och fordrade det samma af de studerande. En gång hade han lemnat en viss lexa till en yngling, hvilken yttrade: "jag fruktar jag ej kan lära den. Jag tror ej att jag mägtar så mycket." "Ej mägtar den?" "Nej." "Darsie", sade Garfield, "då jag kommer på en plats, som jag inser att jag med lätthet kan fylla, känner jag som om jag skulle med ens vilja flytta mig derifrån till ett ställe, der det fordras mera ansträngning.“

I denna enkla mening låg en af hemligheterna till hans framgång; och Darsie såg det med ens. Garfield har stigit hastigt genom att sätta målet högt framför sig och anstränga sig för dess uppnående. Hans yttrande en gång till studenterna visar oss detta: "jag skall," sade han, "gifva eder en serie af föreläsningar öfver historien och börja dermed nästa vecka. Jag gör detta icke allenast för att hjälpa eder utan äfven mig sjelf, ty beredelserna för föreläsningarne skola drifva mig till att studera historien.“

Han gillade ingen slentrian i sina göromål; men trängde alltid fram och omfattade nya ämnen, sådana som hans embete icke ens ålade honom. Han slog sig på att hålla föreläsningar öfver det ena nyttiga ämnet efter det andra. Sjelf studerade han flitigt lagfarenhet, fastän han aldrig tänkte på att bli jurist, utan endast bli bekant med landets konstitution för att dess mera kunna bli till nytta för sina medmenniskor. Han gifte sig i november 1858,

och hans hustru blef honom en god hjälp i hans arbete.

Ännu högre.

Men Gud hade annat verk för denne man att uträtta än att endast hålla föreläsningar för studenter. Han hade blifvit bildad för arbete i den högsta tjenst. Såsom kristen utfödade han ett stort och mäktigt inflytande. Jemte sina andra göromål predikade han äfven i lärjungarnes församling i Hiram och reste regelbundet till Salon i Newburg och tjenstgjorde der såsom predikant. Han var aldrig trött af att verka för sin Mästare och anförde aldrig sina många andra göromål såsom ursäkt för att slippa det. I tid och otid arbetade han och öfverflödade i goda gerningar. Men det fans ännu viktigare pligter, som angingo hela nationen och för hvilka Gud hade kallat och utrustat honom. År 1859 utsågs han af Williams Kollegium att der hålla högtidstalet vid terminens avslutande. Att han gjorde det på ett utmärkt sätt är lätt att förstå. Men då han sedan vid återkomsten hem blef af komitén för folket i Ohio inbjuden att bli kandidat vid val till statsenator, var detta helt oväntadt för honom och han afböjde det. Men slutligen förmåddes han att gifva efter, sedan han rådfrågat fakulteten, som enhälligt gaf sitt bifall härtill. Han förelögs och utvaldes genom en stor majoritet, och tog sin plats i Senaten i januari 1860. Det var just vid den tid då slafstaterna hotade att börja krig, om en republikansk president blefve vald. Han var en man af stort värde i komitéer och försvarade genom kraftfulla ord på ett värtaligt sätt den menskliga friheten. Det var nu som hans uppfostran kom honom till behöflig hjälp. Han var ej en tom pratare eller blott demagog. Natt och dag arbetade han för att kunna sätta sig in i dagens viktiga frågor, på hvilkas utgång landets väl och ve berodde. Han motverkade kraftigt den demokratiska presidenten Buchanan, som gynnade sydstaternas skiljande från de norre, och blottade Cobb, som röfvade statskassan och Floyd, som stal vapnen från de norre arsenalen, och Toney, som sände flottans skepp bort så långt som möjligt — framhöll dessa såsom landets förrädare, hvilket hvar och en nu vet att de voro. Han kände sig förpligtad att försvara unionens gamla flagga och

strida för den menskliga rättigheten, som nu höll på att bli trampad under fötterna. Sent en afton yttrade han till sin vän och kamrat: "Cox, krig är oundvikligt." "Ja, detta är så visst som jag lefver," svarade Cox. "Du och jag måste strida." "Eller bete oss som feiga stackare." "Här förpligta vi oss att gifva våra lif för landets väl i farans stand." Vännerna räckte hvarandra handen; i tysthet förbundo de sig att modigt verka och manligt strida för land och folk.

(Forts.)

Ett gammalt mönster för nykterhet i ungdomen.

(Af professor *Austin Phelps*.)

Gamla testamentet tycks liksom vara skrifvet isynnerhet för unga män. Den framför oss liggande texten besvarar med underbar bestämdhet den fråga, som hvarje ung man bör framställa och på ett manligt sätt besvara: "Hvilken ställning bör jag intaga gent emot samhällets dryckesvanor?"

Vi tala om de gamla profeterna. Men vid den tid, om hvilken vi nu tala, var denne en mycket ung man. Han kan ju då tjena såsom mönster för hvarje ung man. Han tager hvar och en vid handen för att hålla ett upprigtigt, broderligt samtal angående ett ganska gammalt ämne. Låtom oss lyssna till den unge profetens råd.

I. Hvilka voro Daniels frestelser att öfvergifva sin försakelse af starka drycker? Mången af hans likar kan blicka in i sitt eget lif för att erhålla svar härpå.

1. Han frestades af sin ungdom. Han antages ha varit mellan aderton och tjugotvå år gammal, då nykterhetsfrågan blef en samvets sak för honom. Han var vid en ålder, då matlusten är stark, helsan god, grundsatserna svaga och erfarenheten ringa. En ung man går ofta ut i lifvet, full af njutningslystnad, och gör ingenting, tänker ingenting och frågar efter ingenting. De djuriska instinkterna från hans barndom öfvergå med honom i hans mandom. Innan han vet ordet af, är han fångad. Vi äro alla djur, innan vi blifva menniskor. Dryckenskapen är vår första sinliga njutning. Hvarje ung man kan bestämma för sig sjelf, om det skall bli den sista.

2. Daniel frestades äfven *genom sederna inom sin samhällsställning*. Han var en ädling, sannolikt af konungsligt blod. Det var en sed inom hans stånd att dricka det bästa slags vin, och detta i stor ymnighet. Det var troligen då såsom nu ett utmärkande kännetecken på en fin herre inom den samhällskrets, der den unge ädlingen umgicks, att förstå sig på godt vin, att dricka mycket deraf och att utan betänkande njuta af den sällskapliga munterhet, som derpå följde. Den österländska litteraturen hade sina dryckessånger, så väl som vårt lands. Babylon hade sina samlingsplatser, der stadens aristokrater samtalade om sina vinkällare likasom gästerna vid brölloppet i Cana. Det fordrades icke så litet moraliskt mod för en ung ädling af kungligt blod att bevista ett gästabud utan att smaka vin. "Den der unge ebrean är en besynnerlig man," sade väl hans kamrater. "Skall den der uppkomlingen lära oss hurudana en babylonisk herres seder böra vara?"

3. Daniel frestades af *de lockande anbuden uti hans ställning såsom statsman*. Han upfostrades till den första platsen i riket. Han utsattes för samma frestelser, för hvilka en ung man nu utsättes, om han blefve inbjuden till gäst hos en mycket högt uppsatt person. "Om jag kunde hafva äran att dricka den der höge ministrerns dotters skål, vore jag väl en narr att vägra göra det blott af orimliga skrupler öfver att smaka ett glas vin," kunde han ju frestas att säga, och en sådan omständighet tjänade till att sätta den unge ebreens ståndaktighet på prof. Huru många unga män i vårt land kunde ha bestått ett dylikt prof?

4. Daniel frestades äfven af *utsigterna på ett embete*. Få unga män ha haft mera lysande utsigter än den unge profeten och statsmannen vid Babylons hof. Han var känd för sin manliga skönhet och var en bildad behaglig man. Han behöfde ju blott rätta sig efter sederna inom det mest utvalda och förfinade sambälle i hufvudstaden för att försäkra sig om en bana, lysande nog att tillfredsställa en ung mans djerfvaste ärelystnad. Han viste att han på det sättet kunde bli en stor statsman och en folkets ledare.

Det var samma frestelse, som kan möta en ung lagkarl eller läkare i en af våra stora städer, hvilken, om han är trogen sin grundsats att helt afhålla sig från berusande drycker,

genom sjelfva sitt exempel måste förebrå just de personer, af hvilkas understöd han beror för att kunna röna framgång i sin kallelse. En man sade en gång: "en vagn och ett samvete äro dyrbara lyxartiklar. Inom mitt yrke kan man icke njuta af båda delarne, men jag föredrager vagnen." Så var det likväl icke med den unge mannen vid Babylons hof.

5. Daniel frestades äfven *genom sin frånvaro från sitt hem och sitt fädernesland*. Denna omständighet har varit orsaken till mångas fall. En ung man som studerade i utlandet och var så djupt sjunken, att han var utan hopp att kunna återupprättas, använde sin kunskap i läkarkonsten till att räkna efter huru många år hans brutna helsa kunde uthärda de excesser, åt hvilka han hängaf sig. "Jag vet," sade han, "att jag ungefär så och så många år kan njuta af lifvet på mitt eget sätt. Jag skall försöka att få min förmögenhet att räcka så länge och icke längre. När min tid är slut, skall ett revolverskott göra en ända på mitt lif. Det skall icke bli ett långt aftynande. Att dö är en eländig sak, men det skall snart vara öfver." Lifvet i den stora staden hade gifvit honom både hans vänner och hans sedolära.

En ung man vet icke huru starka hans grundsatsar äro, förrän han flyttar från hemmet för att bo der ingen känner honom, der han kan lefva hur som helst, göra hvad som helst och komma hem igen utan att hans gamla vänner ha aning om saken. Många unga män ha tyvärr återkommit med sårade samveten, förhårdade hjertan och lustar, hvilka dömt dem att störtas ned i en drinkares graf.

Äfven denna form af frestelsen undslapp icke den ebreiske statsmannen. Han mötte den i dess mest påträngande form. Han var icke blott i ett främmande land, i den gamla världens Paris, i en konungs hof, i sällskap med förderfvade unga ädlingar och aristokratiska lycksökare, utan han var äfven en fånge. Han hade intet hem. Hans eget land var icke längre ett oberoende rike. Judeen var i Asien hvad Polen är i Europa — det hade i nationelt och politiskt hänseende upphört att vara till.

Polska ädlingar söka i våra dagar att i Europas hufvudstäder dränka sina minnen af den orättvisa, som utöfvats mot deras land. Om någon skulle kunna förebära ursäkter för

Daniel i lejonkulan.

omåttliga vanor, kunna de finna det uti sina nationella motgångar. Det var just denna form af stark frestelse, som Daniel vid 21 års ålder mötte.

Lägg nu allt detta tillsammans: ungdom, samhällets seder, hans ställning såsom statsman, de intressen som hans embete medförde, frånvaron från hemmet och fångenskapens förödmjukelser; och hvar kan man nu för tiden utsättas för starkare frestelser till ett vekligt och njutningslystet lif?

II. Låt oss nu betrakta den unge ädlingens uppförande under pröfningen.

1. *Han var trogen sina grundsatsar att afhålla sig från vin.* Låt oss nu icke tvista om sådant, som icke tjenar till någon nytta: såsom huruvida vindrickning i och för sig är en synd, huruvida det är ens pligt att aflägga nykterhetslöfte eller icke, huruvida det är klokt eller icke att ingå i en nykterhetsförening, huruvida vin är mindre skadligt än rom; ty huruvida det eller det är klokt, ha vi icke här att göra med.

Saken är, att den unge profeten hade sin egen grundsats i afseende på detta ämne, och denna grundsats vidblef han. Han trodde utan att anföra *hvarföre*, att vin för honom var en förbjuden lyxartikel, och han vidblef sin öfvertygelse. Han lät icke locka sig derifrån genom sjelfviska intressen. Han ville icke dagtinga med sitt samvete eller nedtysta det samma. Då han intagit sin ståndpunkt, står han fast vid den samma och han blir den trogen, om än himlarne falla. Ingen af de lockelser, som kunnat bidraga till att muta hans samvete och göra ett undantagsfall, hade den ringaste inverkan på honom. Hans vänner och förmän sade måhända att han var dåraktig, men han gaf icke vika.

Han skryter likväl icke öfver sina grundsatsar eller talar mycket om sitt samvete. Han kastar icke sin öfvertygelse i ansigtet på sina vänner och ser icke snedt på dem, som ha olika tankar i detta afseende. Han säger icke med ett enda ord till dem, att vindrickning är en synd. I sin ståndaktighet vid sina egna grundsatsar gör han likväl icke våld på andras.

2. *Daniel var trogen sin barndoms uppfostran.* Hans grundsatsar voro utan tvivel en frukt af tidig gudsfruktan. Han blyges icke dervid. Han gör icke narr af sina fä-

ders helighet och sina lärares grundsatsar. Han säger icke, att han nu, då han uppnått mannaåldern kan bestämma för sig sjelf utan att låta binda sig af sin faders hus.

Unga män afvika ofta från sin ungdoms nyktra vanor under föregifvande af sitt personliga oberoende. De skryta af att ha en vidsträcktare åskådning än deras förfäder. Ack ja, vidsträcktare åskådning! En sådan utgör ofta den förgyllda porten till den breda vägen. Det påminner mig om den unge mannen, om hvilken jag läst, som icke längre ville läsa bibeln, hvilken han lärt att vörda, "emedan," sade han, "den har så mycken pietistisk skenhelighet uti sig." Daniel låter icke bedåra sig af sådant prat. Han låter icke fånga sig i någon af de sjelfbedrägeriets snaror, som satan utsätter för att smickra ungdomens fåfånga.

Han har blifvit uppfostrad att göra *det rätta* och han blyges icke deröfver. Hans uppförande står i stark kontrast med samhällets seder omkring honom och han önskar att så skall vara. Jerusalem och Babylon *böra* vara olika. Hans faders hus sättes i motsats till konungens hof. Hans barndoms uppfostran sättes i motsats till den hedniska huvudstadens elände. Juden sättes i motsats till hedningen. Han står manligt fast vid sin egen slægts traditioner och sin barndoms hem. Hans tysta språk är detta: "mina faders Gud är min; de gamla trossångerna från mitt land äro mina, och mina äro äfven de böner, som min moder lärt mig!"

3. *Han var äfven nykterhetsprincipen trogen såsom en religiös dygd.* Babylons dryckesvanor hade mera mening än hvad man vid första påseendet kunde märka. De voro förknippade med deras gudstjenst. En kaldeisk middagsmåltid var på samma gång ett offer till rikets gudar, såsom förhållandet sedermera var med Greklands och Romas tillställningar. Om ett offentligt gästabud hade gifvits i palatset, hade bjudningen till den unge ebreen att spisa middag tillsammans med rikets furstar lydt såsom följer: "hans majestät konungen bjuder Beltesazar att bevista ett offer åt Baal!"

Det blef derföre ett ganska väsentligt element i profetens och statsmannens politik, att den skulle vara genomträngd af hans religion. Det afgudiska gästabudet i palatset måste sät-

tas i motsats till gästens religiösa nykterhet. Sålunda öfvade Daniel nykterhet såsom ingenting mindre än en religiös dygd. Han grundade den på religiösa skäl. Han föresatte sig att icke orena sig med konungens kött och vin.

Språket kan icke på ett mera sant sätt uttrycka nykterhetsreformens ursprungliga grundsatser. Den dygd den inskräper, är en religiös dygd. Det är antingen en religiös reform eller ock ingenting. Dess motsats innebriper sedlig orenhet, hvilken ingen högsint och renhertad man vill underkasta sig. Den rena manligheten behöfver i detta stycke föräna sig med den kyska qvinlighetens finkänslighet. Bådadera vörda människokroppens helighet och behandla den såsom ett Guds tempel. Sällan uppehålla unga män sin ställning såsom nykterhetsvänner på en mindre helig mark.

Biskopen i Calkutta sade en gång vid ett möte för förbättrande af Hinduernas sedlighet: "om I önsken göra någonting *som varar*, måsten I bygga det på den kristna religionen, ty hon är det enda här i världen som är evigt." Han hade rätt. Ingen reform är af värde, som icke är vigtig nog att höja sig i jembredd med de religiösa pligterna. Låt den intaga denna plats i människornas samveten, och den skall röna framgång. Låt den antaga en mindre ståndpunkt, och människorna skola leka dermed för en dag, men aldrig göra någonting deraf, som kan lefva till kommande tider.

4. Profeten *litade äfven lugnt på följderna af sitt förhållande till Gud*. Det ligger någonting sublimt i denne unge hjeltes visshet att han intill ändan kan trösta på en osynlig magt. Han behöfver blott göra sin pligt under svårigheterna inom hans samhällsställning, och en osynlig vän skall sörja för det öfriga. Han fruktar icke för att förlora sitt hufvud. Om så skall ske, så vill han finna sig deruti. Det är något annat, som han mera fruktar. Han beder blott om tio dagar för att visa hvem som har rätt. Han litar på sina tio dagars bön. En ganska kort tid kan utvisa, på hvilkens sida Gud står. De krafter, som bönen sätter i gång, röra sig ofta med stor snabbhet. Gud vill gerna att vi skola vara skyndsamma i att ställa oss på hans sida.

En vigtig sak för en ung man i frestelsens

stund är ett hastigt beslut. Låt icke frestelsen få tid att samla krafter; lemna följderna åt Gud. Det fordras ofta mycken karaktersfasthet för att göra det och icke blott en religiös grundsats. Att i brytningens ögonblick endast nöja sig med tanken på ens pligt, är en af de mest storartade handlingar i historien. Likväl kan t. o. m. ett barn göra detta. Gud låter oss aldrig förtrösta förgäfvess. När en ung man hufvudstupa störtar sig i frestelsens haf med endast pligtens plankor att gripa fast uti, är Gud der att upplyfta och bära honom öfver vågorna. I det han omfattar pligten, omfattar han en lefvande och allsmächtig hand.

Det finnes en gammal bok i våra boksamlingar, som talar om en bepröfvad man, sitt folks krigare och diktare. Han hade sett mycket af lifvet och farit vida omkring. Han hade vistats i herdekojan och i konungapalatsen: hålor och klyftor voro honom inga obekanta tillflyktsorter under hans vexlande bana. Hans samtids litteratur var honom bekant; han hade i icke ringa mån bidragit till förökandet af dess skatter. När slutligen på hans ålderdom hans landsmän vördnadsfullt samlade sig omkring honom för att lyssna till den gamle krigarens visdom i form af österländsk sång, innefattade han följderna af sin långa erfarenhet af Guds vägar med människorna i följande ord: "jag hafver ung varit och är gammal vorden; men har ännu icke sett den rättfärdige öfvergifven eller hans barn efter bröd gå." När en ung man för pligtens skull kallas att försaka något som är honom kärt, kan han i alla tidens litteratur icke finna ett säkrare ankare under lifvets stormar än detta den gamle Zionssångarens vittnesbörd.

III. Hvilka voro följderna af Daniels trohet för hans egen person? Detta måste sägas i få ord. Han förvärfvade sig genom sin nykterhet en frisk kropp. Den gaf honom starka senor och rent blod. Den förlånade honom något, som unga män ännu mera värdera — en frisk hy och ett manligt utseende. Ingenting i hans ansigte talade om hemliga laster, och inför hans blick behöfde icke en ren qvinna slå ned sina ögon. Han förvärfvade sig äfven ett obefläckadt samvete, som är en god mans dyrbaraste egendom. Han somnade och vaknade och vaknade och somnade i frid med Gud.

Under denna sin korta ungdomspröfning lade han grunden till en stark manlighet. Den utgjorde början till en lång, lysande bana af nyttig verksamhet vid hofvet. Den hemlighetsfulla magt, som sedermera tillstoppade lejonens mun för hans säkerhet, började vid denna tid att samla sig omkring hans person. Under denna del af sitt lif afgjorde han framtiden af sin bana såsom den lefvande Guds profet. Dessa tio dagar skaffade honom en plats i världshistorien, i hvilken han är bestämd att för alltid lefva i människoslägtets tacksamma och vörnadsfulla minne. Hvem frågar nu efter den kaldeiske monarken och hans öfvermodiga hof? De lefva i dag i världens minne, endast emedan den unge ebreiske siaren har nedlätit sig till att tala om dem. Såsom en af Guds ords författare och en af de störste deltagare i Guds kyrkas historia skall han lefva så länge tiden varar. Män af alla århundraden skola fråga efter honom i himmelen. De skola utpeka honom för hvarandra såsom tolkaren af handskriften på väggen. Barnen skola uppsöka honom såsom mannen i lejonkulan. De frälsta i alla tider skola vörda honom såsom en af Guds största profeter och utvalda vänner.

Grunden till denna härliga bestämmelse, hvars följder utsträckt sig till tvenne världar, lades för länge sedan under dessa tio dagar — då den unge mannens karakter och hans grundsatser såsom nykterhetsvän och en samvetsgrann israelit sattes på prof.

Fordom och nu.

Af komminister R—s.

(Forts. fr. föreg. nr.)

2. Huru de vandra, som äro ljusens barn. Aposteln lemnar oss sjelf härom en kort, men obeskrifligt innehållsrik berättelse i 9:de versen af Ef. 5 kapitel, då han vittnar: "Andans frukt är uti all godhet, och rättfärdighet, och sanning." En mera utförlig beskrifning finna vi, på vandringen i ljuset under namn af Andens frukt, i Gal. 5: 22, 23 så lydande: "Andens frukt är kärlek, fröjd, frid, långmodighet, mildhet, godhet, tro, sagtmodighet, kyskhet." Vandringen i ljuset uttryckes ock i den heliga skrift helt kort med de obeskrifligt innehållsrika orden: "drifvas af Guds Ande,"

hvilket är ett säkert kännetecken på att vara Guds barn. (Rom. 8: 14). Vandringen i ljuset kan allraförst betecknas såsom en vandring inför Gud, ett lefverne, en verksamhet likasom framhållet inför och understödt Guds ögon såsom Gud både har uppenbarat och fortfarande uppenbarar sig för dem, som vandra såsom ljusens barn, så följer såsom en frukt häraf, att de vilja varda uppenbara för Gud igen. Med hugnad tänka de derföre på Guds allvetenhet och allestädes närvaro, så att deras hjertan känna sig lifvade, styrkte och uppmuntrade att göra den Israelitiske sångarens ord till sina: "ehvad jag går eller ligger, så är du omkring mig och ser alla mina vägar." Alla mina vägar är detsamma som hela mitt lefverne, allt hvad jag företager mig. Den här antydda, men i tal och skrifter alltför sällan framhållna sanningen, innefattas såsom naturlig och, att jag så må säga, sjelfklar i alla sådana bibelställen, der Gud kallas sitt folks Konung, samt der det erinras om, att allting förr eller senare skall blifva uppenbaradt. Inför denna betraktelse böra vi stanna ransakande oss sjelfva och se till, hvad vi göra i den delen. Tillståndet i våra hem beror i hufvudsaklig mån deraf. I samma mån som denna här uttalade sanning blir lefvande för våra själar, skall det ock allt mer ljusna i våra hem; ty derigenom skola många anledningar till oro och missnöje undvikas; men fredens och fridens välsignelser blifva allt mer och mer uppenbara. Ja, sjelfva fridens englar skola blifva osynliga gäster i våra hem, i stället för de orostiftande onde andarné, som voro gäster, underhållna med mörksens gerningar, så länge det andeliga mörkret var rådande i vårt sinne. Låtom oss noga pröfva oss härutinnan! Hafva vi något för oss i tankar, begär, ord eller gerningar, som vi vilja dölja för Gud, så skyndom att kasta allt sådant bort ifrån oss, huru angenämt, dyrbart och outhärligt det än kan förekomma oss! — Vi skole neml. besinna, att det är icke något mindre än vår eviga salighet, som här är i fara och lätt kunde förspillast. — Vandringen i ljuset behöfver ständigt understödjas också af den bönen: "utränsaka mig, Gud, och få veta mitt hjerta; bepröfva och se till, om jag på en ond väg är, och led mig på den eviga vägen." (Ps. 139: 23, 24.) Härvid må man icke göra den invändning, att en sådan vitt-

nar ju om en dyster och plågsam ovisshet om i hurudant tillstånd man är till själen, om man är ett ljusens barn eller icke. Härtill svaras för *det första*, att sammanhanget, der denna bön förekommer i din bibel visar, att icke der är ett uttryck af ovisshet, utan *fastmera* af upprigtighet, och för *det andra*, att, om du är skygg för en sådan ljusets *genomträngande* uppenbarelse som den här beskrifna, då har du skäl att misstänka ditt andeliga tillstånd. Betänk! Gud har icke skonat oss, att vi liksom nattugglan skola sky ljuset; utan att vi skola vandra deruti. — Hvarje liknelse haltar, är i någon mån ofullständig, så ock denna; men torde dock, för tydlighets skull, kunna användas. — Men vandringen i ljuset skall ock för *det andra* beskrivas såsom en utåt värd verksamhet till Guds ära genom sin gagnelighet eller sin nytta för den verkande själf och för hans medmänniskor. Sålunda beskrifver vår Frälsare, som själf är sina trognas ljus, och derigenom är deras lif, vandringen i ljuset, då han i sin Bergspredikan (Matt. 5: 16) hujder och förmanar alla sina lärjungar, icke någon undantagen: "så låten edert ljus (det I hafven fått och emottagit, som alltså är edert i den mening, att I ären lyckliga egare deraf) lysa för människorna, att de må se edra goda gerningar, och prisa eders Fader, som är i himmelen." Och huru Herren vill, att dessa hans ord skola af oss förstås, visar han oss själf strax efter, då det heter: "I skolen icke mena att jag är kommen till att upplossa lagen, eller profeterna; jag är icke kommen till att upplossa, utan till att fullborda." Fastän Kristus tagit bort lagens förbannelse derigenom, att han borttagit våra synder, hvarföre han ock såsom vår medlare måste utstå straffet för dem, så har han derföre icke betagit lagen dess förbindande kraft, så att hans rätte lärjungar i nya Testamentets ljustid, då mörkret är förgånget och det sanna ljuset lyser, icke i något hänseende skulle hafva med lagen att skaffa. O nej, och åter nej. Kristus har kommit, att skaffa oss en sann frihet, men icke sjelfsväld. Dessa tvenne tillstånd och verksamhetsarter, frihet och sjelfsväld, förvexlas alltjemt af dem, som, oaktadt ljuset träder fram för dem och berörer dem, likväl vandra i mörkret. De åter, som vandra i ljuset, lära sig just genom den fortsatta betraktelsen af ljuset att göra den rätta åtskilnaden mellan frihet

och sjelfsväld. De blifva genom sanningen i ljuset kraftigt erinrade derom, att, fastän de såsom Guds tjenare äro fria, så hafva de dock icke frihet att skyla någon yttring af ondskan, det är synden, med, låt vara, att denna kunde skaffa sig en drägt som för det naturliga sinnet, vore än så angenäm och för omdömet kunde synas vara oskyldig och utan fara. De som vandra i ljuset blifva deraf alltmer och mer upplysta. Det i själen uppgångna och till Gud återförande ljuset visar ock sina helsobringande verkningar i den utvärtens omvägelsen i det dagliga lifvet. I hvardagslifvet, der människan har sin verksamhetskrets och der följaktligen också hennes mesta pröfningar förekomma, der hon har att utkämpa sina mesta strider, der är det ock som det isynnerhet blir uppenbart, om hon vandrar i ljuset eller icke, der lärar man allra bäst att känna henne. Hon rör sig der i allmänhet sagdt mera otvunget, efter sina vanor; men vanan är, säger man, och det med rätta, den andra naturen. Af vanan, vanorna, blir alltså uppenbart hurudan naturen är, om han är god eller ond, om människan är pånyttfödd eller opånyttfödd. Vid de offentliga gudstjänsterna, och vid den enskilda andakten i hemmen kan det lätt nog få ett godt utseende. Man kan der t. ex. se uppmärksam ut och ändock sitta der med ett kallt hjerta, och man kan gå derifrån utan välsignelse, fastän man har deltagit i bönen, derföre att man blott talat med munnen men icke bedit i och af hjertat. O må vi pröfva oss sjelfva! Högtidssinnet får och kan, om det är af rätta slaget, icke bortläggas, derföre att delen af högtidsklädnaden afläggas, då vi återgå till våra hvardagsbestyr, t. ex. husmodern att se om de små, pigan att städa rummen, åkermannen att sköta sin jord, handelsmannen att ombestyrja sina affärer o. s. v. Hvilken olikhet upptäcker icke den uppmärksamma blicken här i utförandet af den jordiska kallelsens pligter, och hvarpå beror, såsom på sin djupaste grund och första orsak denna olikhet? Jo se, min vän, hon beror derpå, att somliga vandra i ljuset, de älska detsamma och varda deraf allt mer och mer upplysta; andra åter vandra i mörkret, älska det och blifva deraf allt mer och mer förmörkade. I förut angifna mening talar ock vår Frälsare om ljuset, sägande: "är ditt öga enfaldigt, så varder din hela kropp ljus." Häraf

finna vi då ock huru hela lefnadssättet i sin helhet får ett annat skick, vinner en förnyad gestalt, derföre att lifsgrunden blifvit af ljusets goda verkningar förändrad.

(Forts.)

Ischia.

Resande berrätta för oss att viken vid Neapel erbjuder en af de skönaste utsigter som man kan få i hela världen. Medelhafvets klara, blå vatten, den italienska himmelens azurbå

färg, byarne och småstäderna längs hafsstranden, bergen, som höja sig i bakgrunden med vexlande former, samt ibland dem det alltid rykande Vesuvius, öarne som ligga spridda här och der vid denna del af Italiens kust, den oupphörliga vexlingen af vatten och land hvart än ögat vänder sig, alltsammans framkallar ett intryck som aldrig utplånas från den som en gång skådat denna trakt af det sköna Italien. Neapel sjelf utbreder sig en half sv. mil längs kusten af viken och erbjuder från hafvet en storartad anblick.

Vid pass $\frac{3}{4}$ mil vester om Neapel på östra stranden af viken vid Baiæ ligger Puzzuoli, en gammal stad i Campanien. Romarne kallade den Puteoli af *putei* (källor) eller, enligt andra, af *putor* (förskämd luft), emedan dess källor äro mycket svafvelhaltiga. I forna tider var denna stad en blomstrande plats, dit de rike drogo sig undan så väl på grund af dess sköna läge som dess mineralkällor. Den är nu förfallen, ehuru säte för en biskop. Luften derstädes anses vara ohelsosam, särdeles sommartiden, men många

besöka likväl platsen för der befintliga fornlemningars skull. Ett fordom åt Jupiter helgadt tempel har blifvit befriadt från det lager af grus och skräp, hvarunder det legat begrafdt i många mansåldrar; tre pelare kvarstå ännu och några pedestaler (fotställningar) till andra. Der finnas också flera bropelare till en forntida vågbrytare eller fördämning till hamninloppet. Denna vågbrytare var bygd på hvalf liksom en bro, så att vattnet fritt kunde löpa ut och in, hvarigenom man förekom att

sand uppkastades af hafvet och uppgrundade hamnen. Vid slutet af denna vågbrytare var det som kejsar Caligula hade fäst en flottbro, hvilken säges hafva sträckt sig till den motsatta kusten af Baiæ eller $\frac{1}{3}$ mil i rak linea.

På landet rundt omkring Puzzuoli finnes ett slags rödaktig jord, hvilken blandad med kalk och vatten bildar ett förträffligt cement, som med tiden blifver lika hårdt som marmor, äfven i beröring med hafsvattnet. Just genom att kasta i hafvet massor af detta cement hade man bildat vågbrytaren och hamnen i det gamla Puteoli,

och hvad som förut hade varit en öppen kuststräcka hade förvandlats till en förträfflig hamn, passande äfven för stora handelsfartyg.

På andra sidan af Baiæ, midt emot Neapel, ligger Sorrento, ett landskap till största delen bestående af en skön dal omgifven af bergshöjder. Den utgöres nästan af en enda lund af orange- och mullbärsträd samt har en mängd byar och landtställen. Staden Sorrento, som eger omkring fem tusen invånare, var den ryktbare skalden Tassos födelseplats.

Här är icke utrymme att beskrifva den sköna

Ischia.

ön Capri, som en gång var en plats dit de rika och förnäma romarne älskade att begifva sig för att riktigt njuta af detta livets goda; men många resande passera genom inloppet till viken vid Ischia, en annan och större ö vid pass en mil från den italienska kusten, och hvilken är af stort intresse för dem som hafva tid att besöka och genomforsa densamma. Den är bergig; högsta bergstoppen, berget Epomeo, är en släckt vulkan och höjer sig två tusen femhundra fot öfver hafsytan samt har tydliga spår af forna ganska stora kratrar. Den på ön funna leran har varit använd ända från de äldsta tider. Marken är ganska bördig och frambringar säd, en mängd vinrankor och alla slags italienska frukter. Höjderna äro täckta med äkta kastanjträd. Ischia är öfver tre sv. mil i omkrets och huser tjugofyra tusen invånare, hvilka, hvad deras sedlighet beträffar äro bättre anskrifne än deras grannar på fasta landet. Husen lemnas ofta af sina egare endast stängde med en klinka eller rigel, utau att man synes frukta för några tjuvar. Folket är flitigt, måttligt och godlynt. Den förnämsta staden Ischia, hvars pittoreska slott eller fästning framställes i vårt träsnitt, har nära sju tusen invånare. Mineralkällor finnas i öfverflöd vid Casamaccia och besökas flitigt af sjuklingar från Neapel. Ischia är i alla hänseenden en af de skönaste öar vid Italiens kust.

Klosterlivet afslöjadt.

(Forts. fr. föreg. nr.)

5 kap.

Flera exempel på grymhet mot de föräldralösa barnen.

Ett föräldralöst barns belägenhet är under alla omständigheter högst sorglig, men ännu vida mera, om dessa arma värnlösa helt kastas ut bland främlingar och i synnerhet bland kvinnor, hvilkas hjertan aldrig klappat af moderlig kärlek och fröjd och hos hvilka den oafbrutna enformigheten och ofruktbara ödsligheten af deras onaturliga lefnadssätt förqvått hvarje spår af ömhet och deltagande, och hvilkas regler och löften tvinga dem att sönderslita hvarje mänskligt band, krossa hvarje öm bevekelsegrund och dämpa hvarje instinkt af naturlig tillgifvenhet! Hurudant blifver *de* värnlösa barns öde, som anförtros åt sådana varelsers vård! Må följande uppgifter om fakta afgöra denna fråga:

I mars månad 1863 var jag i syster Mary Josefs sällskap närvarande vid en fattig kvinnas dödsbädd. Hennes man hade blifvit dödad på slagfältet och hon

hade varit nödsakad att försörja sig och sitt barn genom tvätt. Slutligen svek hennes helsa och hon var döende. Bekymrad öfver sitt kära barns öde, skickade hon bud efter barmhertighetssystrarna och anbefalde med döende stämma sin lilla dotter åt syster Mary Josefs vård och kärlek, anropande henne att blifva en moder för den föräldralösa, för hans skull som sade: "hvad I hafven gjort en af dessa minsta, det hafven I ock gjort mig." Hennes lilla flicka, hvars namn var Annie, var knappt tre år gammal och ett högst älskligt och intressant barn. Ung som hon var, sörjde hon sin moder, och det var verkligen hjertslitande att höra hennes klagorop — "ack, för mig till mamma. O, min mamma, min mamma."

Det är mig omöjligt att beskrifva mitt hjertas rörelse, då syster Mary Josef, öfverlemnade denna lilla i min vård för att dela samma öde som de öfriga. Jag darrade vid tankan på att det icke stod i min magt att skydda det älskade barnet från ett lidande, hvars längd och bredd knappt kan omtalas; ty hvem kan väl beskrifva fasorna af ett föräldralöst barns tillvaro i ett kloster! Jag beslöt likväl att så mycket som möjligt lindra lilla Annies bekymmer. Hon brukade vanligen lemna matsalen utan att hafva vidrört den osmakliga födan. Jag delade ofta i smyg mina egna måltider med henne; men spionen de Sales var alltid uppmärksam och omtalade snart min "partiskhet," som hon kallade den, för syster Mary Josef; jag måste i följd häraf till straff genomgå en veckas fasta på bröd och vatten.

Det stred mot klosterreglerna om systrarne vidrörde barnen, utom vid åläggandet af aga. En kylig natt upptäcktes jag af de Sales med den förfärliga ogerningen att bära den moderlösa Annie på mina armar, hvarför jag naturligtvis anklagades, och syster Anna Josef skickades att bevaka mig. Följande natten uppgaf lilla Annie ett skrik i sömnen. Syster Anna Josef släpade henne genast ur sängen och befallde henne att gå på det kalla golvet. Barnet, som var yrvaket, nekade härtill och började ropa på sin mamma. Rörd af denna vädjan, gick jag till flickan för att smeka henne, men syster Anna Josef stötte mig bort, tog af sin hårda lädersko och började slå den stackars lilla på hennes späda kropp som blef blå och svart af de grymma slagen. Jag kunde icke fördraga detta, utan knuffade undan henne, i det jag frågade henne om hon ämnade döda barnet. Min mellänkomst uppretade henne; hon skickade ett annat barn efter läderremmen, lade den lilla nakna kroppen på sängen och slog barnet med en ond andes raseri, till dess blodet kom ut. Offrets skrik uppretade detta personifierade odjur i kvinnogestalt till den grad, att hon för att qväfva den lillas skrik, släpade henne till badrummet, ställde henne i ett badkar och hällde iskallt vatten öfver henne, till dess hennes kropp blef så stel och styf som ett lik. Såsom en ganska naturlig följd af en dylik grymhet, insjuknade den lilla i feber, som var nära att sluta med döden.

Vid ett annat tillfälle grep syster Gonzaga Mary Carrigan, en nioårig flicka, för den ringa förseelsen att hon plockat några krusbär ur systrarnes trädgård. Hon inestängde henne i en mörk skrubbe nere i källaren, der en mängd råttor funnos. Hon tvingades att vara der från klockan åtta på morgonen till fem på efterm.; och när detta ideal af barmhertighetssyster

gick att befria sitt stackars offer, fann hon henne i ett idiotiskt tillstånd krypande tätt intill väggen. Detta råa straff hade till följd, att det en gång så kloka och lifliga barnet förvandlades till idiot för lifstiden.

Om hösten 1864 slog syster Mary Josef för en ringa förseelse barnet Mary Grey med sådan våldsamt, att hennes nakna kropp betäcktes med svarta och blå strimmor. Denna stackars flicka som var alldeles förvillad öfver förnyade misshandlingar, rymde från klostret, upptogs på gatan och fördes till fattighuset, der hon upptäcktes och återfördes till sina plägare.

Syster Anna Josef slog så obarmhertigt ett barn omkring elfva år, vid namn Jenny Carney, att äfven hon rymde, bärande märken efter deras grymhet på sin kropp. Lizzie Maddon, tolf år gammal, rymde två gånger för dålig behandlings skull; och då hon för andra gången greps och fördes tillbaka, band syster Mary Josef henne vid en påle och piskade henne med hjertlös grymhet. Kitty Rooney, en liten söt fem-årig flicka, måste hållas gömd i två hela veckor för det hennes ansigte blifvit vanställdt af de slag och sparkningar hon erhöll af syster Gonzaga. Jag kunde anföra många andra exempel på systrarnas obarmhertighet mot barnen, men jag vill endast fästa läsarens uppmärksamhet vid ännu ett.

Fru Berry, en fattig enka, lemnade sina två barn till klostret under år 1863. De hette Mary och Sara. Sara, den yngsta, var omkring tre år gammal. Syster Anna Josef var barnens sjuksköterska; och hon hyste en afgjord motvilja för detta barn och plågade henne på allt sätt. En dag i januari 1864 befallde syster Anna Josef den lilla att följa sig från sin kläna frukost till sjukrummet för att taga medicin. Detta förvånade mig, då jag icke viste att det fattades Sara någonting denna morgon, hon var dessutom ett friskt barn och hade aldrig varit sjuk sedan hon kom till klostret. Omkring tio minuter sedan Sara lemnat matsalen och under det jag sjelf åt frukost, kom Emma Scaulan helt andruten springande efter mig och ropade: "ack syster, syster, kom genast, Sara Berry är döende." Jag skyndade in i klassrummet, der jag fann barnet liggande i dödskamp på golfvet. Då jag lyfte upp henne dog hon i mina armar. Femton minuter hade knappt förflutit sedan hon lemnat matsalen i full helsa; men nu var hon ett stelt lik och hennes hastiga död kom våra hjertan att gripas af fasa.

Jag skickade efter Anna Josef, som mycket blek och upprörd inträdde i klassrummet. Jag sade: "syster, hvad slags medicin har ni gifvit detta barn? Se, hon är ju död!" Hon svarade i myndig ton: "jag gaf henne engelskt salt, men hvad har ni med det att göra? Jag hoppas det är jag som har sjukvården om hand!" "Ja, syster, men är ni säkra på att det var engelskt salt ni gaf henne?" Jag såg henne skarpt i ögonen, ty jag kände en stark öfvertygelse om, att allt icke gått rätt till, då hennes ovänlighet mot det lilla döda barnet kom för mina tankar.

Hon svarade i skarp ton: "barnet dog af hjertlidande; och ni har icke alls att göra med hvad jag gaf henne," hvarefter hon häftigt slog igen dörren då hon gick ut. Det var min sorgliga pligt att lägga det lilla liket i kistan; och det fördes efter sex timmars förlopp bort att begravas i en fattiggraf.

Ingen läkare tillkallades; ingen undersökning gjordes; inga förfrågningar tillätos angående den stackars

Saras hastiga och hemlighetsfulla död. Till och med modern fick icke lof att se henne, förrän hon hotade att berätta saken för de borgerliga myndigheterna och låta uppgräva barnets lik, om icke kaplanen tillät henne att än en gång betrakta det kära barnets ansigte, innan grafven för alltid skulle dölja henne för hennes jordiska ögon.

De föräldralösa kunna icke klaga för sina vänner, emedan de icke få träffa dem ensamma; en syster är nämligen alltid i närheten. En dag afskiljes hvarje månad för besök af barnens anhöriga. Då klädas de i snygga kläder, inläras och förmanas att gifva akt på alla sina ord, blickar och åtbörder; och om de öfverträda dessa befallningar, veta de hvilket strängt straff som väntar dem. De föräldralösa äro icke tillåtna att umgås med andra barn; de måste dölja sina lidanden för en bedragen mensklighets öron; och den som dristar offentliggöra berättelser om dessa deras lidanden anses af Roms kyrka såsom förbannad.

Jag har vågat offentliggöra många saker, utan att fästa afseende vid de förbannelser denna kyrka må utösa öfver mig eller det våld hon må använda mot mig; och angående de uppgifter jag gjort i afseende på barnen, hafva flera vittnen dristigt bekräftat dem, såsom följande rader skola visa:

Då jag under några af mina offentliga föreläsningar i Förenta staterna omnämmt systrarnes grymhet mot barnen, började d:r John Quinn, den katolske läkaren för klostret i Paterson, att skriva mot mig i tidningarna, för att med de mest i ögon fallande lögnar bedraga publiken. Han sade: "jag har sjelf skött barnet Sara Berry för hjertlidande, innan hon kom till klostret; och jag sade hennes moder att hon icke skulle lefva länge."

Jag höll en föreläsning i Paterson den 22 april 1870 och mötte då d:r Quinn med fakta. Fru Berry, barnets moder, befann sig bland mina åhörare. Efter föreläsningen framträdde hon inför flera vittnen, bland dem pastor G. Winans, pastor M. Dally samt herrarne Turner och Williams, utom ett antal damer och öfriga herrar och omfamnade mig, i det hon under tårar tackade mig för den ömhet jag visat hennes barn. Hon vittnade då, och det att hvarje ord jag sagt om behandlingen af barnen var sant; och uppgaf att hvarken d:r Quinn eller någon annan läkare skött hennes barn för hjertlidande eller någon annan sjukdom, och att hon aldrig i sitt lif talat med d:r Quinn. Hon afgaf vidare vittnesbörd om den grymma behandling hennes andra barn, Mary, hade rönt af systrarna; och då hon tog henne ifrån klostret, behöllo systrarna be- drägligt nog de bättre kläder barnet hade medfört till klostret och sände flickan derifrån, klädd i smutsiga paltor, som knappt skylde henne. Jenny Carney, en af de föräldralösa, som en gång rymde från klostret, för den dåliga behandlingens skull, var äfven bland mina åhörare. Äfven hon, nu en liflig ung flicka på sjuått år, framträdde och helsade mig med stor tillgifvenhet. Hon vittnade offentligt och otvunget om sanningen af mina uppgifter angående barnen.

Ja, sanningen måste vinna seger. D:r Quinn led ett skamligt nederlag till och med från katoliker, och jag blef rättfärdigad.

6 kap.

Min syster besöker mig i Paterson.

Femton långa, dystra månader hade förflutit sedan jag ingick i klostret; och under denna tid hade jag ingenting hört från hem och vänner. Jag hade tvenne gånger skrivit till mina föräldrar, men då hvarje bref, vare sig afsändt eller emottaget var underkastadt systrarnas granskning, viste jag icke huruvida mina bref blifvit afskickade; och då jag icke erhöi något svar hade jag uppgifvit allt hopp att mera höra något från hemmet. Fastän jag underkastade mig denna pröfning såsom ett offer åt Gud, längtade likväl mitt hjerta att höra något från denna kära moder, som så ömt vakat öfver mig i det förflutna och af hvilken jag, i följd af min stora dårskap, aldrig mera skulle erhålla någon tröst.

O, hur ofta kämpade icke min själ mot frestelsen till förtviflan och samvetsqual öfver det steg jag tagit och från hvilket jag icke vågade se tillbaka! Jag hade ingen annan än mig själf att klandra; min egen hand hade påtagit den boja, som jag då ansåg att endast döden kunde lossa. O, hvilka nätter af strid och ångest, följda af dagar af yttre lugn och skenbar undergifvenhet, hvilken förställning åter blef ett ämne till samvetsagg! O, hur bittert led jag icke straffet för min bedärelse! Omgärdad, såsom jag varit, af en frikostig Guds välgärningar, hade jag kastat dem alla ifrån mig, för att fullfölja en stig, han aldrig utstakat för någon af sina skapade varelser.

Oerfaren, entusiastisk och öppenherlig, hade jag blifvit ett lätt byte för min andlige ledares sofistrier, åt hvilken jag oförtäckt anförtrodde hvarje helig känsla och sträfvan inom mitt unga hjerta och hvilken så skickligt begagnade sig af min naturs starka intryck och häftiga elementer, att han lyckades få dem att öfvergå till en religiös fanatism. O, hvilket skadligt inflytande utöfvar icke bikten — detta prestlistens förfärliga stöd — detta utsökta medel att genomtränga de heligaste hjertan och fångsla det svagare könet!

Ytterlig samvetsgrannhet hade alltid legat i min karakter. Den hade varit den bevakande principen för mitt inträde i klosterlivet. Upprigtigt bekymrad om min själs frälsning och bedårad af den tron, att jag icke kunde erhålla frid i den yttre världen, hade jag lagt mig på själförsakelsens och själförsoningens altare. Då jag var i besittning af en mer än vanlig ifver, hade ingen form af själförsakelse förskräckt mig; nej, den hade snarare gifvit näring åt mitt andeliga högmod. Upphöjande mig själf genom de stora uppoffringar jag gjort af hem, vänner och släktingar, kände jag att jag för själftröstställesens skull borde fullända det verk jag börjat och försöka glömma alla mina kära; på det jag, helt lössliten från alla jordiska ting, icke måtte tänka på något annat än min själs frälsning. Vid denna tid var jag bedårad af den tanken, att ju större uppoffring jag gjorde desto mer behagade och ärade det Gud. Trots bemödandet att glömma det förflutna, vaknade länge gömda minnen, såsom ett hårt mot den klädnad af likgiltighet, i hvilken jag sökt insvepa mig, och oakadt de stängsel, händelserna upptornat omkring mig. De konvulsiviska snyftningar och djupa suckar som dessa minnen framkallade, tillkännagafvo att jag ännu var behäftad med

mensklig svaghet; mensklig kärlek och menskliga önskingar. Böjelser skummade inom mig, hvilka vid minsta anledning kunde återväckas till nytt lif.

Det var vid Trettondagsfesten i januari 1864. Syster Mary Josef mötte mig i salen och befallde mig i skarp ton att gå ut i hvardagsrummet och stanna der tio minuter. Troende att något fruntimmer inom församlingen önskade tala med mig om sina barn, och att min lydndad skulle pröfvas genom befallningen att inskränka mig till blott tio minuters samtal, skyndade jag till ofvan nämnda rum. Men ack, hur kan jag beskrifva min förvåning, då jag här mötte min äldsta syster Gertrud! I min glädje glömmade hvarje tvång, hvarje iakttagande af reglorna, hvilka förbjuda systrarna att visa någon slags tillgifvenhet vid släktingars besök, slog jag mina armar om hennes hals och kysste henne ömt, i det jag en stund höll henne slut till mitt klappande hjerta. Jag var helt öfvervunnen af detta oförmodade möte med en ömt älskad syster.

Innan jag kunde tillräckligt beherska mina känslor för att fråga efter hemmet hade de tio minuterna förflutit. Jag kunde icke uthärda tanken på att skiljas vid Gertrud så snart — derföre skyndade jag till Mary Josef och bad henne på mina knän om att ännu en stund få samtala med min syster. Hon nekade att bevilja mig en enda minut. Jag frågade henne då om hon icke åtminstone ville gifva henne några friskningar, emedan hon var mycket trött efter sin långa resa från Rhode Island. Hon vägrade äfven att utöfva denna lilla handling af kristlig kärlek, i det hon sade, att hon gerna kunde gå till någon restauration, då det vore så god tillgång på sådana ställen i staden. Hon sade mig skarpt, att jag borde vara mycket tacksam för det jag ens fick se min syster och att hon icke skulle hafva beviljat det, om hon kunde hafva nekat min "högmodiga syster" det, hvilken ihärdigt vägrade att gå utan att få se mig.

Menniskotunga kan icke beskrifva den öfverväldigande sorg jag kände, då jag nu måste skiljas från min syster utan ett ord eller en smekning. Femton månader utan en rad från dem jag så innerligt älskade — utan att se ett enda kärt ansigte — och så måste slutligen, då en syster kommer på besök, utsänd af mina kära föräldrar, som längtade att få höra något ifrån mig, efter hennes långa resa till en främmande ort — nödgas att på detta sätt skicka henne bort, utan att kunna bevisa henne den ringaste handling af vänlighet — skicka henne bort utan att hafva tid att meddela henne en enda kär helsning till min älskade moder eller att ens fråga efter henne, under det mitt fattiga hjerta hade så många frågor att göra om hemmet och om huru hvar och en af dess medlemmar uthärdat min frånvaro.

Min syster, som erhöi ett mycket ogynnsamt intryck genom syster Mary Josefs ovänlighet, frågade mig om jag var lycklig bland så råa kamrater. Med klosterlig förställning var jag tvungen att svara jakande, ty lyssnade icke en syster i förstugan till hvarje ord vi yttrade. Med tungt hjerta stängde jag dörran efter denna min syster, och ur stånd att längre kufva min rörelse, skyndade jag till kapellet för att ånyo lägga mitt blödande hjerta på själförsakelsens altare.

(Forts.)